

BÀI 40: ĐA DẠNG DẠNG VÀ ĐẶC ĐIỂM CHUNG CỦA LỚP BÒ SÁT

I. ĐA DẠNG CỦA BÒ SÁT

- Có số lượng loài lớn.
- Các loài bò sát đều có đặc điểm là: da khô, có vảy sừng bao bọc và sinh sản trên cạn.
- Bò sát hiện nay, được chia thành các bộ:
  - + Bộ Đầu mỏ (hiếm)
  - + Bộ Có vảy: Thằn lằn, rắn.
  - + Bộ Cá sấu: Cá sấu Xiêm
  - + Bộ Rùa: Rùa, baba..
- Chúng có lối sống và môi trường sống phong phú.

II. CÁC LOÀI KHỦNG LONG

1. Sự ra đời và thời đại phồn thịnh của khủng long

- Tổ tiên của Bò sát được hình thành cách đây khoảng 280 – 230 triệu năm.
- Gặp điều kiện thuận lợi bò sát cổ phát triển mạnh mẽ thời kì phồn thịnh của bò sát thời đại Bò sát hoặc thời đại Khủng long.
- Trong thời kì Khủng long có nhiều loài bò sát to lớn, hình thù kì lạ, thích nghi với những môi trường sống có điều kiện sống rất khác nhau.

2. Sự diệt vong của khủng long

- Trái Đất xuất hiện chim và thú.
- Khí hậu Trái đất thay đổi, điều kiện sống không còn thuận lợi, xuất hiện thiên thạch => Chỉ còn 1 số loài có kích cỡ nhỏ như: thằn lằn, rắn, rùa, cá sấu ... còn tồn tại cho đến ngày nay.

III. ĐẶC ĐIỂM CHUNG

- Sống hoàn toàn ở trên cạn
- Da khô, có vảy sừng
- Cổ dài, màng nhĩ nằm trong hốc tai
- Chi yếu, có vuốt sắc
- Là động vật biến nhiệt
- Có cơ quan giao phối, thụ tinh trong
- Trứng có màng dai hoặc có vỏ đá vôi bao bọc, giàu noãn hoàng.

IV. VAI TRÒ

- Đa số là có lợi:
  - + Có ích cho nông nghiệp: tiêu diệt sâu bọ như thằn lằn, tiêu diệt chuột như rắn.
  - + Có giá trị thực phẩm: ba ba, cá sấu..
  - + Sản phẩm mỹ nghệ: vảy đồi mồi, da rắn, cá sấu ...
  - + Làm thuốc: yếm rùa, mật rắn..
- Tác hại: gây độc cho người: rắn độc

BÀI 41: CHIM BÒ CÀU

I. ĐỜI SỐNG

- Bồ câu nhà có tổ tiên là bồ câu núi.
- Sống trên cây, bay giỏi.
- Tập tính làm tổ.
- Sinh sản:
  - + Thụ tinh trong.
  - + Trứng có nhiều noãn hoàng, có vỏ đá vôi.
  - + Có hiện tượng ấp trứng, nuôi con bằng sữa điều.

II. CẤU TẠO NGOÀI VÀ DI CHUYỂN

1. Cấu tạo ngoài

- Thân hình thoi: làm giảm sức cản không khí khi bay
- Lông ống có các sợi lông làm thành phiế mỏng: làm cho cánh chim giang ra, tạo 1 diện tích rộng.
- Lông tơ có các sợi lông mảnh làm thành chùm lông xốp: giữ nhiệt và làm thân chim nhẹ.
- Chi trước: Cánh chim: Quạt gió (động lực của việc bay), cảm không khí khi hạ cánh.
- Chi sau có 3 ngón trước và 1 ngón sau: giúp chim bám chặt vào cành cây và khi hạ cánh.
- Mỏ sừng bao bọc hàm không có răng: làm đầu chim nhẹ.
- Cổ dài, khớp với thân: phát huy được tác dụng của giác quan, bắt mồi, rửa lông.

2. Di chuyển:

- có 2 hình thức:
  - + Bay lượn: điều hâu, chim ưng...
  - + Bay vỗ cánh: Chim sẻ, chim ri..